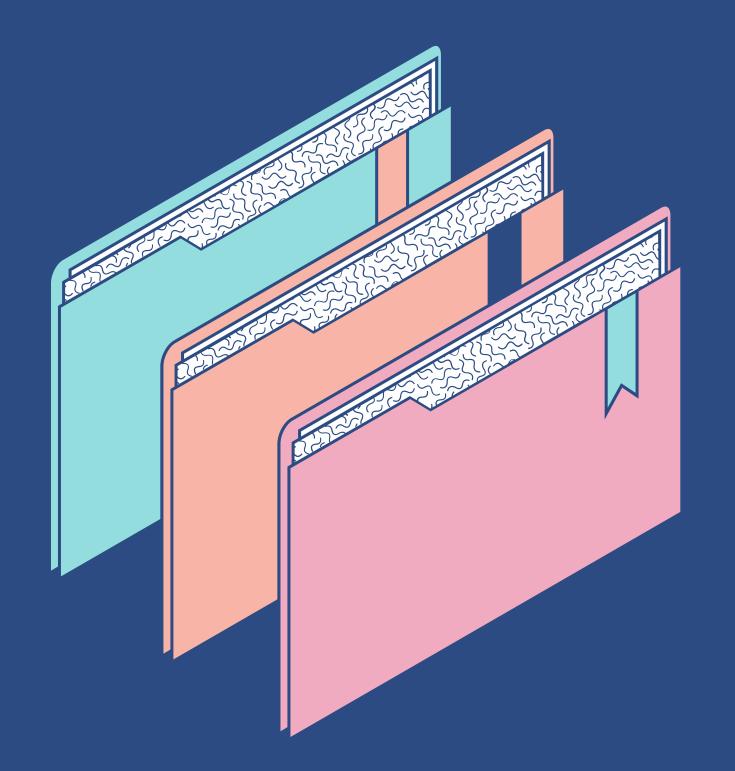

Задача про наповнення ринку мотоциклами

Підтотував Ваврикович Михайло, ПМІ-43

Необхідні кроки

- Визначення економічного процесу
- Формулювання економічної моделі
- Опис властивостей середовища
- Формулювання математичної моделі
- Створення алгоритму розв'язку
- Аналіз результатів розрахунку

Визначення економічного процесу

Задачу, яку будемо розглядати, зараховують до нестаціональної динамічної моделі. Першим етапом буде визначення економічного об'єкта.

Припустимо, що до моменту початку дослідження в Україні було N мотоциклів.

Протягом найближчих років припускається, що буде виготовлено по Р мотоциклів у рік.

Нехай середній термін служби мотоцикла буде К років.

Потрібно визначити максимальну кількість мотоциклів у країні при такому виробництві і розглянути динаміку росту кількості мотоциклів.

* Метою дослідження є вивчення динаміки росту мотоциклів у країні, визначення максимальної кількості мотоциклів при заданому виробництві.

Формулювання економічної моделі

У НАШОМУ ВИПАДКУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИНАМІКИ РИНКУ МОТОЦИКЛІВ БУДЕМО РОЗГЛЯДАТИ ПРОЦЕС НАПОВНЕННЯ РИНКУ І ПРОЦЕС ЗМЕНШЕННЯ МОТОЦИКЛІВ НА РИНКУ ПРОТЯГОМ РОКУ.

Стан ринку характеризується кількістю мотоциклів, які діють у певний момент часу t

Нехай кількість мотоциклів на ринку є функцією від часу і становить y(t) мотоциклів.

Припустимо, що поповнення ринку мотоциклів у країні в найближчі роки відбувається тільки завдяки випуску Р мотоциклів у рік.

За умовою задачі середній вік служби мотоцикла становить К років. Тобто результуючий потік на вході в стані ринок становитиме Р мотоциклів у рік.

Оскільки за умовою задачі середній термін служби мотоцикла становить К років, то чисельність мотоциклів на ринку країни буде зменшуватися завдяки виходу мотоцикла з ладу. Процес виходу одного мотоцикла з ладу буде характеризуватися інтенсивністю, яка дорівнює 1/К мотоцикла в рік

^{*} ДЛЯ СПРОЩЕННЯ МОДЕЛІ ІНШІ ПРОЦЕСИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ДИНАМІКУ РИНКУ, АНАЛІЗУВАТИ НЕ БУДЕМО.

На рисунку зображено схему процесу поповнення ринку мотоциклів у країні

Стрілками зображено потік мотоциклів, що наповняє ринок (Р мотоциклів у момент часу t), і потік мотоциклів, що скорочує ринок завдяки зносу (y(t) * j(t)мотоциклів у момент часу t).

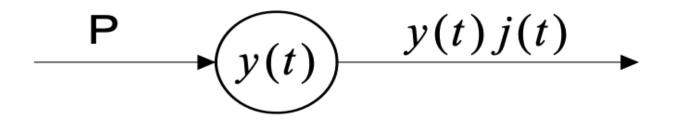
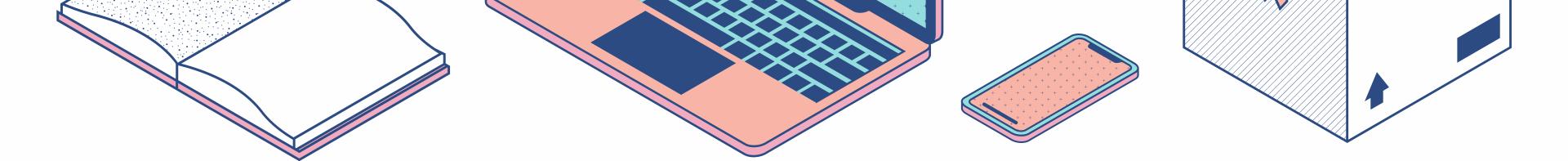

Схема процесу поповнення ринку мотоциклів у країні

Опис властивостей середовища

- Чисельність мотоциклів на ринку країни зменшується завдяки їхнього виходу з ладу. Цей процес характеризується інтенсивністю j(t)
- За умовою задачі термін служби мотоцикла дорівнює К рокам, а отже, кількість мотоциклів, які вийшли із ладу в рік, дорівнює 1/К.

• Отже, інтенсивність процесу виходу мотоцикла з ладу дорівнює

$$j(t) = \frac{1}{K}$$

Формулювання математичної моделі

Запишемо зміну чисельності мотоциклів на ринку країни за проміжок часу Δt . Кількість мотоциклів за проміжок часу Δt збільшиться на кількість мотоциклів, виготовлених за цей період часу. Таких мотоциклів буде $P \cdot \Delta t$

Кількість мотоциклів на ринку країни за проміжок часу Δt зменшиться на число мотоциклів, що вийшли з ладу $j(t) \cdot y(t) \cdot \Delta t$

Запишемо рівняння балансу чисельності мотоциклів на ринку за проміжок часу Δt : $\Delta y = y(t + \Delta t) - y(t) = P \cdot \Delta t - j(t) \cdot y(t) \cdot \Delta t$.

3 попереднього кроку отримуємо $y'(t) = P - j(t) \cdot y(t)$

Отже, ми отримаємо диференціальне рівняння, яке описує щорічний стан ринку мотоциклів країни. Розв'язавши це рівняння відносно у(t), знайдемо функцію щорічної чисельності мотоциклів на ринку.

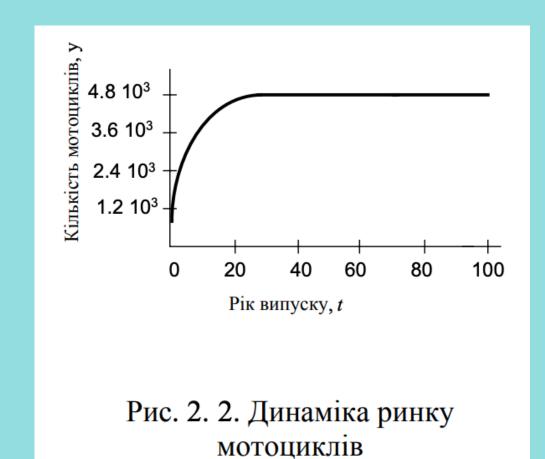
Створення алгоритму розв'язку

Використаємо, алгоритм явного методу Ейлера

$$\tau = t_{i+1} - t_i, \quad n = \frac{T - t_0}{\tau}, \quad i = 0, K, n;$$

$$t_i = t_0 + i \cdot \tau;$$

$$y_{i+1} = y_i + \tau \cdot f(y_i, t_i),$$
де $f(y,t) = P - j(t) \cdot y(t).$

Аналіз розрахунків

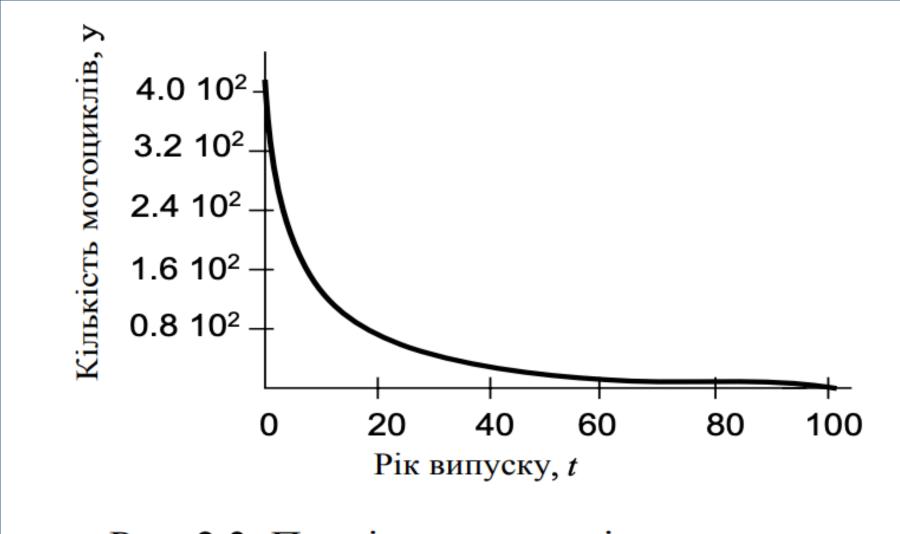

Рис. 2.3. Приріст мотоциклів на ринку